

Tulosperusteiset rahoitusmallit kalataloudellisissa kunnostuksissa

Elina Järvelä

Vaikuttavuusinvestoimisen osaamiskeskus

Kalatalouden Innovaatiopäivät

6.11.2020

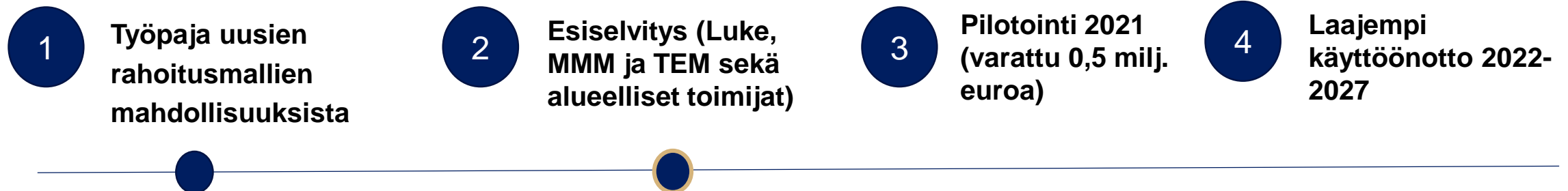


Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet



Työn tavoite ja prosessi

- **Kalavarojen tilan ja elinvoimaisuuden parantaminen temaattisena lähtökohtana**
- **Tunnistaa ja kehittää aktiivisesti uusia rahoitustapoja**
 - julkisen rahan vaikuttavuuden parantamiseksi
 - yksityisen sijoituspääoman hyödyntämiseksi ympäristötavoitteiden edistämisessä
- **Työssä tarkastellaan, miten tulosperusteisia rahoitus- ja hankintamalleja voitaisiin hyödyntää kalavarojen tilaa parantavien tavoitteiden saavuttamisessa**





Logiikka: Vaikuttavuusketju

1

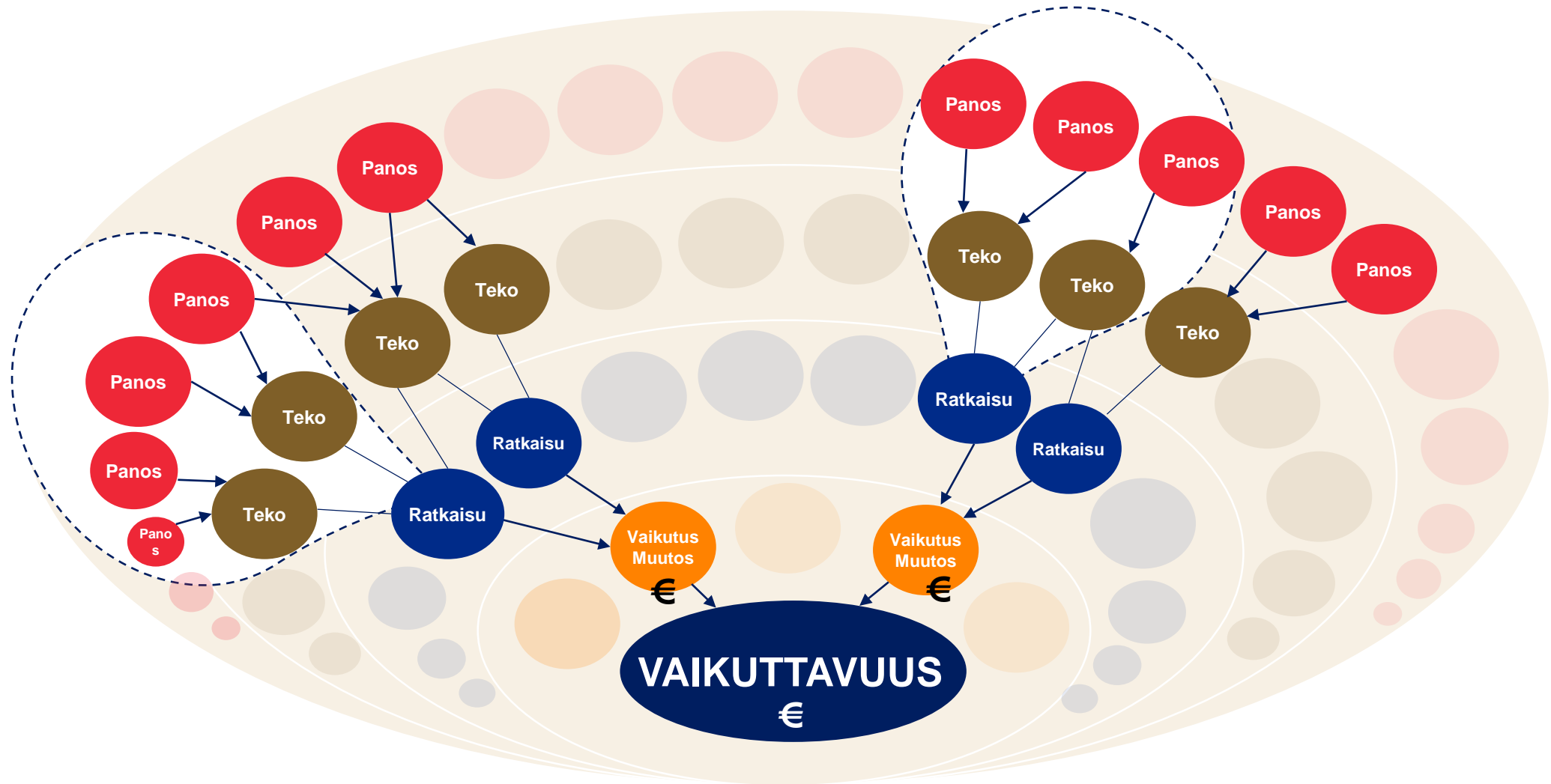
Vaikuttavuusketju rakennetaan tavoitteesta käsin



2

Ketju toimii vaikuttavuuden johtamisen ja vaikutusten **todentamisen** työvälineenä

Vaikuttavuuden ekosysteemi





Mikä muuttuu?

Ostetaan haluttua lopputulemaa – ei suoritteita

Resurssit suunnataan vaikuttaviin ratkaisuihin

Pohjana faktat ja mallinnus

Johdetaan tiedolla

Ratkaistaan haasteita julkisten, yksityisten ja kolmannen sektorin yhteistyönä

Luodaan kannustimet yhteistyölle

Voidaan käyttää yksityistä pääomaa mahdollistamaan palveluntuottajien toiminta



Perinteisestä tulosperusteiseen hankintaan

Perinteisesti

Pylväitä ja lamppuja

Autoja ja kuljetuksia

Kouluja ja päiväkoteja

Ilmanvaihtolaitteita



Innovatiivisesti

Valotehoa

Liikkumista

Oppimisympäristöjä

Puhdasta / terveellistä sisäilmaa



Lähde: Julkisilla hankinnoilla kestävä tulevaisuus -verkkokoulutus

Tulosperusteiset rahoitusmallit



tulosperusteinen tuki

tulosperusteinen
hankinta

tulosperusteinen
rahoitussopimus Impact
Bond

tulosperusteinen
ostorahasto

vaikuttavuussijoittaminen

Esimerkki 1: Tuloperusteinen hankinta

tuloperusteinen hankinta

Oulun kaupunki: Vanhustenhoitopalvelut

Tarjousten arviointikriteerit:

Hinta 70%

Asiakastyytyväisyys 15% [Mittausasteikko 1-5]

Tarjoajat sitoutuvat asiakastyytyväisyyden tasoon sopimuskauden ajaksi (oltava yli 2,5)

Asiakkaiden toimintakyvyn säilyminen 15%

Laitoshoidon RAI-arviointi = asiakkaan suoriutumisessa päivittäisessä toiminnassa.

Tarjoajat sitoutuvat siihen, kuinka suurella osalla asiakkaista toimintakyky on säilynyt samana tai parantunut vuoden mittausjaksolla (oltava 50% tai enemmän)

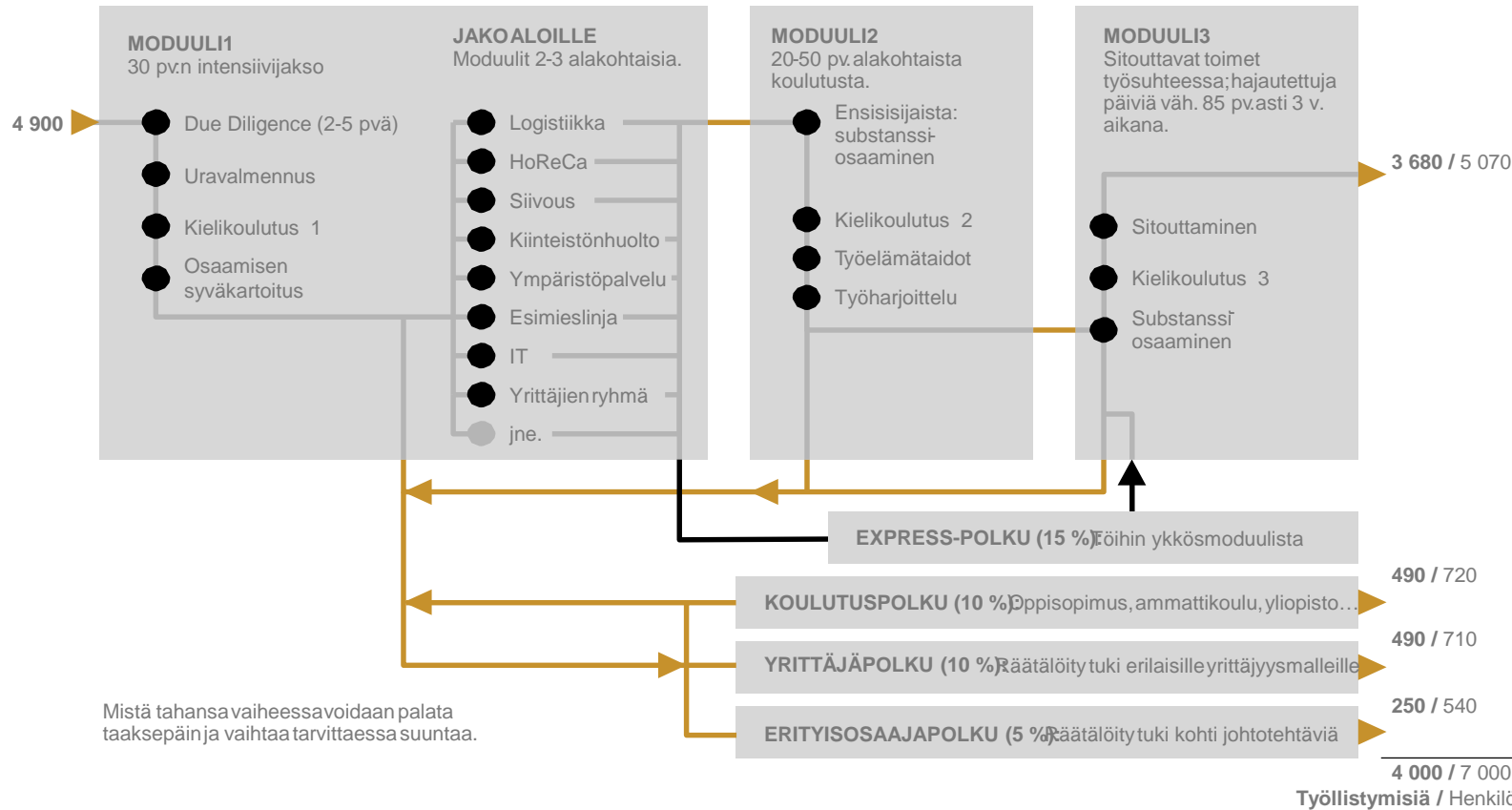
Bonus-sanktiojärjestelmä:

Jos lupaus ylitettiin, myönnettiin bonusta ja jos alitettiin, oli luvassa sanktioita.

Lähde: Hansel/Oulu

Esimerkki 2: Koto-SIB palvelukokonaisuus

Tulosperusteinen rahoitussopimus Impact Bond (SIB/EIB/DIB) on vaikuttavuusinvestoimisen muoto, jossa kerätyt sijoitusvarat käytetään yhteisen tulostavoitteen saavuttamiseen. Sijoittajat kantavat pääosin toiminnan taloudelliset riskit ja julkinen sektori maksaa vain tuloksista. Palveluntuottajilla on vapaus toteuttaa joustavasti toimenpiteitä ja insentiivi yhteisen vaikuttavuustavoitteen saavuttamiseksi oman suoritemyynnin maksimoimisen sijaan.



Mistä tahansa vaiheessa voidaan palata taaksepäin ja vaihtaa tarvittaessa suuntaa.



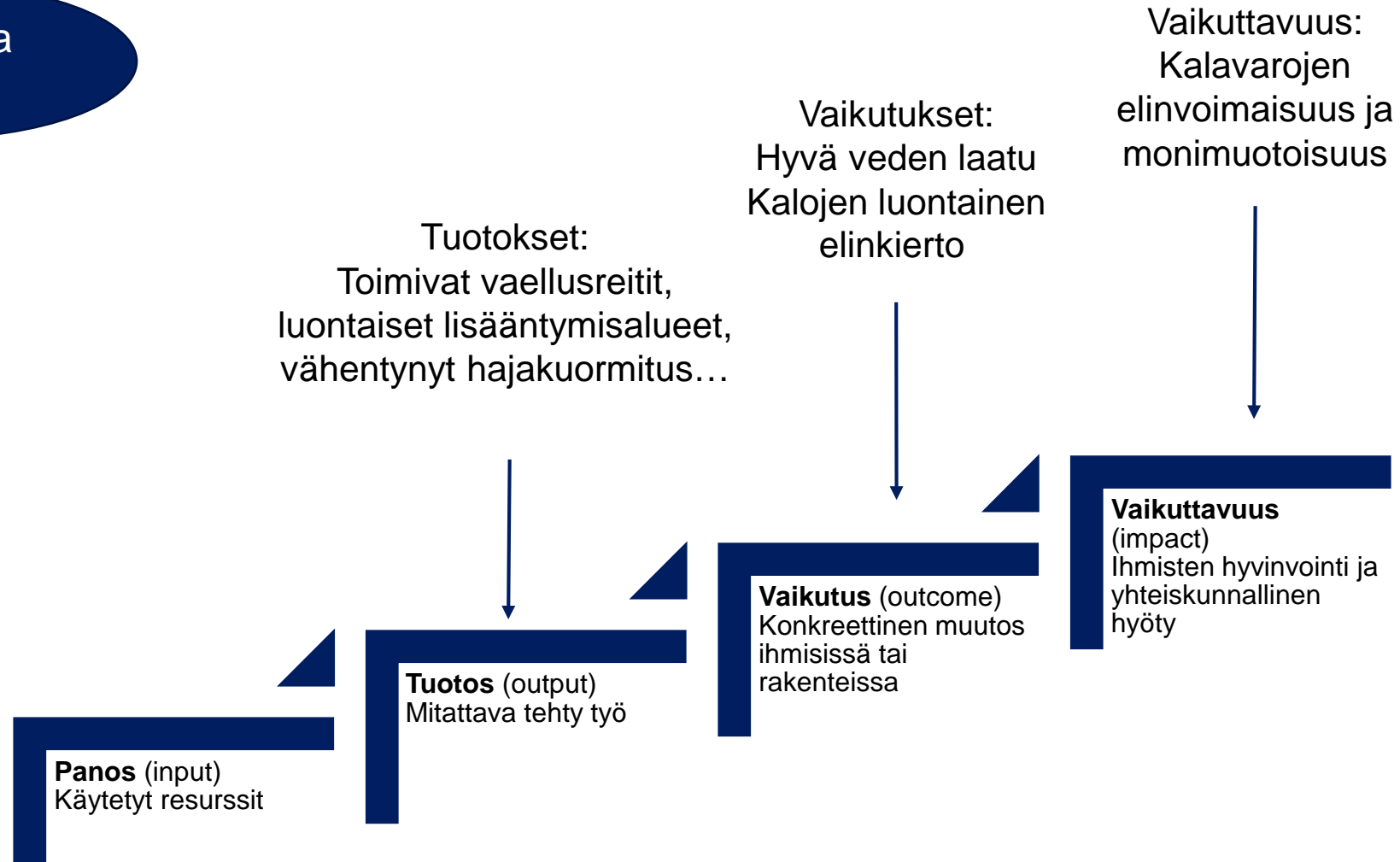
Julkinen sektori maksaa työllistymisestä

50 % lisääntyneistä verotuloista ja säästetyistä työttömyysetuuksista seuraavan 3 vuoden aikana

Vaikuttavuusketju: kalatalous



Alustavaa
ideointia



Soveltamiskohteiden tunnistaminen



Soveltamiskohde 1: Elinkierron parantaminen rannikkoalueella

Haaste: Kalakantojen pientyminen, kalojen kulkuyhteyksien heikkeneminen ja katkeaminen fladoihin ja kluuveihin sekä niiden lämpötilaolosuhteiden muuttuminen kevätkutuisten lajien lisääntymiselle epäsuotuisiksi.

Vaikuttavuustavoite:

Kalakantojen ja monimuotoisuuden lisääminen

Muutostavoite:

Kalojen luontainen elinkierto toimivien kulkuyhteyksien ja optimaalisten lämpötilaolosuhteiden myötä

Mittari: Mätinauhojen määrän muutos ja/tai poikasten määrän muutos, mikä indikoi vahvasti luontaisen elinkierron parantumisesta ja sen suotuisasta vaikutuksesta kalakantoihin

Rahoitusmalli ja toimijat:

Tulosperusteinen tuki voisi tulla kalatalousalueilta osakaskunnille, jotka onnistuvat lisäämään mätinauhojen ja/tai poikasten määrää kunnostustoimenpiteiden avulla. Lisäksi ELY-keskusten ja vastaavien julkisten organisaatioiden olemassa olevaa hankerahoitusta voitaisiin kohdentaa tulosperusteisesti toimijoille.

**Rajattu
yksinkertainen
esimerkki
tulosperusteisesta
tuesta**

tulostenmaksu

sijoituspääoma

hankkeet,
hankinnat

instrumentti

Valtio/kunnat

Kalakannat
elinvoimaiseksi
-tulosperusteinen
rahasto

Hallinnoijana kilpailutettu taho
tukenaan
julkisen ja yksityisen sektorin
asiantuntijat

Yritykset ja
yksityiset ihmiset



Voimayhtiö 50%

Vaelluskalojen
vaellusesteiden
poistohankkeet

impact bond

Metsäyhtiö 50%

Veden laadun
parantaminen
metsätalouden
alueella

hybridi

Partneri 50%

Vaelluskalakantojen
elvyttäminen:
monitavoite

hankinta

Kutualue-
kunnostus

hankinta

Fladan kunnostus

tuki

Monialuekunnostus

hybridi

Vaikuttavuussijoitusrahasto

Rahoittaa
tarvittaessa
toimenpiteet ennen
tuloksenmaksua